

กรุงเทพธุรกิจ

หน้าต่างความคิด

● เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กำเนิดลอตเตอรี่

ในอดีตนั้น คำว่า **ลอต**

(lot) ซึ่งเป็นคำต้นของ

ลอตเตอรี่ หมายถึงวัตถุ

ขนาดเล็ก เช่น ก้อนหิน

กระดุกสัตว์ เป็นต้น ซึ่งมักใช้เป็นอุปกรณ์สำหรับเสี่ยงทาย

เพราะเชื่อกันว่าเมื่อผู้เสี่ยงทายไม่สามารถควบคุมผลลัพธ์ที่ออกมาได้ ผลที่ออกมาต้องเกิดจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจ ดังนั้น เมื่อไรก็ตามที่ไม่สามารถตัดสินใจได้ การเสี่ยงทายโดยใช้ลอตจึงเปรียบได้กับการขอคำชี้แนะจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้เสี่ยงทายนับถือ

มีหลักฐานมากมายในแทบทุกมุมโลก ที่แสดงให้เห็นถึงการเล่นพนันที่คล้ายกับลอตเตอรี่สมัยปัจจุบัน ในพระคัมภีร์เก่ายังมี การพูดถึงการที่พระเจ้าแสดงความประสงค์ให้โมเสสใช้การเสี่ยงทายเพื่อแบ่งที่ดินให้กับชาวอิสราเอล ว่าแต่ละครอบครัวจะ ได้ที่ดินที่ไหน มากน้อยเพียงใด แม้แต่กษัตริย์องค์แรกของชาวอิสราเอลก็ถูกคัดเลือกโดยการ ใช้ลอตเสี่ยงทายเช่นกัน

อาณาจักรโรมันก็เคยใช้ประโยชน์จากการเสี่ยงทายแบบนี้ เพื่อสร้างความบันเทิงในงานเลี้ยงสังสรรค์ กษัตริย์โรมันหลายพระองค์ใช้ลอตในการแบ่งที่ดินระหว่างชนชั้นสูง เพื่อหลีกเลี่ยงข้อครหาว่าพระองค์ทรงตัดสินใจด้วยความลำเอียง เลือกที่รักมักที่ชัง

เอเชียเองก็ไม่ใช่น้อย กำแพงเมืองจีน สิ่งมหัศจรรย์ระดับโลกที่จีนสร้างขึ้นนั้นก็มาจากการขายลอตเตอรี่ให้กับประชาชน ลอตเตอรี่เวอร์ชันแดนมังกรได้กลายเป็น

ต้นแบบของการพนันที่เรียกว่า คีโน ซึ่งมีวิธีในการออกเลขคล้ายกับการออกสลากกินแบ่งของบ้านเราในสมัยนี้ และมีให้เล่นกันตามกาลิโนใหญ่ๆ

ประเทศแถบยุโรปก็ใช้แนวคิดการนี้เพื่อระดมเอาเงินมาใช้ในการลงทุนหรือบริการประเทศ ใน ค.ศ.1530 กษัตริย์ของฝรั่งเศสได้ ออกลอตเตอรี่เพื่อนำเงินที่ได้มาแก้ปัญหาเงินคงคลังที่

เป็นเงินสดล่อใจจำนวนค่อนข้างสูง ทำให้โรคคลังลอตเตอรี่ก็ได้แพร่ระบาดไปทุกหย่อมหญ้า

สามร้อยกว่าปีต่อมา รัฐบาลอิตาลีเองก็ตัดสินใจระดมเอาเงินเข้ามาร่วมสังฆกรรมทำการมอมเมาประชาชน โดยการออกลอตเตอรี่ของรัฐบาลว่า "ลอตโต" และเจ้าลอตโตนี้ก็

กลายเป็นนางงักวักดึงเงินเข้าคลังได้อย่างต่อเนื่อง

ในยุคของพระราชินีนาถอลิซาเบธที่ 1 ของอังกฤษ รัฐบาลออกลอตเตอรี่จำนวน 40,000 ใบเพื่อหารายได้มาสร้างท่าเรือและสาธารณูปโภคที่จำเป็น ลอตเตอรี่ของอังกฤษครั้งนั้น

กำลังร่อยหรอลงไปทุกวันหลังจากนั้นไม่นานนักธุรกิจหัวใสเมืองนำหอมก็ออกลอตเตอรี่มาขายกันเป็นการใหญ่

ก่อนจะถูกประกาศให้เป็นสิ่งผิดกฎหมายใน ค.ศ.1776 แม้ว่าหลังจากนั้นจะมีการออกลอตเตอรี่บ้าง แต่ก็ทำได้เฉพาะการระดมทุนเพื่อช่วยเหลือสังคมและทำนุบำรุงศิลปะเท่านั้น

อิตาลีประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงของฝรั่งเศสมีการออกลอตเตอรี่ครั้งแรกที่เมืองฟลอเรนซ์ ใน ค.ศ.1539 มีรางวัลตอบแทน

แตกต่างจากของประเทศอื่น เพราะทุกใบสามารถนำไปขึ้นรางวัลซึ่งมีมูลค่าเท่ากับราคาของลอตเตอรี่ที่กำหนดไว้ ลอตเตอรี่เหล่านี้ริเริ่มวางขายใน ค.ศ.1566 และจับรางวัล ค.ศ.1569 ซึ่งก็เท่ากับว่า **รัฐบาลของอังกฤษในสมัยนั้น ใช้ลอตเตอรี่เป็นเครื่องมือในการกูดึงเงินจากประชาชน**

ไม่ได้เป็นการมอมเมาตั้งหน้าตั้งตาเอาเงินเข้าคลังเหมือนที่เกิดขึ้นในบางประเทศที่อยู่ใกล้กัน

ใน ค.ศ.1612 ซึ่งเป็นยุคของกษัตริย์เจมส์ที่ 1 บริษัทเวอร์จิเนียแห่งลอนดอน (Virginia Company of London) ได้รับพระบรมราชานุญาตให้ออกลอตเตอรี่เพื่อระดมทุนไปสร้างเมืองใหม่ที่สหรัฐชื่อว่า เจมส์ทาวน์

อันที่จริงแล้ว ลอตเตอรี่มีบทบาทสำคัญในการตั้งรกรากของชาวยุโรปในสหรัฐ เมืองใหม่จำนวนไม่น้อยที่ผุดขึ้นมาในยุคหนึ่งเกิดขึ้นได้จากการระดมทุนแบบนี้ แม้แต่มหาวิทยาลัยชื่อดังอย่างมหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย และมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ก็ได้เงินส่วนหนึ่งในการก่อตั้งมาจากกิจกรรมนี้

หากมองกันตามหลักเศรษฐศาสตร์แล้ว **ลอตเตอรี่ก็คือการเก็บภาษีแฝงแบบมุงเป้า** การหาเงินเข้ารัฐแบบนี้มีข้อดีตรงที่จะถูกต่อต้านน้อยกว่าการขึ้นภาษีแบบปุพรมเพราะการซื้อลอตเตอรี่เปรียบได้กับการยอมจ่ายภาษีโดยสมัครใจ ใครไม่ซื้อก็ไม่ต้องจ่าย

นอกจากนี้ งานวิจัยทางสังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์จำนวนไม่น้อยให้ข้อสรุปตรงกับว่า คนที่ซื้อลอตเตอรี่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่สูงนัก การควักเงินซื้อลอตเตอรี่จึงส่งผลกระทบต่อเงินในกระเป๋าและความกินดีอยู่ดีของครอบครัวได้เหมือนกัน

แม้เราคงทำให้ลอตเตอรี่หมดไปไม่ได้ แต่อย่างน้อยรัฐบาลก็ควรตระหนักว่าประเทศไหนที่คนจำนวนมากต้องฝากอนาคตไว้กับการเสี่ยงทายเดือนละ 2 ครั้ง ย่อมสะท้อนให้เห็นว่า แม้จะพยายามทำงานหนักแค่ไหน หนทางทำมาหากินตามปกติไม่สามารถพาเขาไปถึงฝันได้ ถ้าเป็นแบบนี้มันต้องมีอะไรสักอย่างสองอย่างในประเทศที่ผิดปกติดังนั้นแน่นอน

เรียงคน มาเป็นข่าว

●...เดินหน้าสู่เลือกตั้งใหญ่ ชี้อะตาประเทศ เดือนนี้ “กุมภาพันธ์” เดือนหน้า “มีนาคม” ถ้าไม่มีอะไรผิดพลาด หลัง 15 มี.ค. ก่อน 23 มี.ค. “บิ๊กตู่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา” จะตัดสินใจ “ยุบสภา” เพื่อจัดเลือกตั้งใน 45-60 วัน ตกประมาณ เดือน พ.ค.

●...ในฐานะ “แคนดิเดตนายกฯ” หนึ่งเดียว และ “ผู้สมัครปาร์ตี้ลิสต์ หมายเลข 1” ของพรรครวมไทยสร้างชาติ ถือว่ารอบนี้ “บิ๊กตู่ พล.อ.ประยุทธ์” กระจใจจาก “เซฟโซน” ลงมา “ลุยถั่ว” การเมืองมากที่สุด

●...พรรคที่ “บิ๊กตู่” ตัดสินใจร่วมติดดาบประจัญบาน ผู้เล่นสำคัญๆ ส่วนมากมาจาก “กปปส.” ที่จุดพลุเป่านกหวีดต้าน “ร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมฯ” เมื่อปลายปี 2556-2557 ก่อนกลายเป็นเงื่อนไข รัฐประหาร 22 พ.ค.2557

●...“กปปส.” ในยุคนั้นเฟื่องฟู เป็น “ความหวัง” ของผู้คนชั้นกลาง ระดับบน และชนชั้นสูง รวมถึงคนในวงราชการ ที่จะเข้ามา “ปฏิรูปการเมือง” ถอนรากถอนโคน “ความนิยมในตัวอดีตนายกฯทักษิณ” ให้ได้

●...เวลาผ่านไปเกือบ 9 ปี จาก 2557-2566 ต้องถือว่า “แทบไม่มีอะไรเกิดขึ้น” งานบริหารตามแผนงานเดิมเดินหน้าไป ที่หนักคือ เกิดการใช้กฎหมายใช้อำนาจอย่างรุนแรงต่อเสรีภาพประชาชน การพัฒนาการเมือง แทบหยุดชะงัก

●...เลือกตั้ง 2562 อื้อฉาวด้วยกติกากดพิสดาร มาถึงเลือกตั้ง 2566 ก็เริ่มมีประเด็นเรื่องการดูตึงที่แยกไม่ออกจากการ “สะพัดของเงิน” อีกแล้ว แถมยังเกิดกระแสแรงของ “พรรคทักษิณ” ที่เดินหมากจะ “แลนด์สไลด์” ครั้งใหญ่

●...สองพรรค “ลุงป้อม” กันหน้อย “วิรัช รัตนเศรษฐ” แกนนำ พปชร. คอนเฟิร์ม “ผู้กองธรรมนัส พรหมเผ่า” จะพา ส.ส.พรรคเศรษฐกิจไทย มาชบ พปชร.ตามเดิม รับผิดชอบ “ภาคเหนือ” งานนี้รบกันดุเดือดแน่นอน

●...แหวดวง “จับตา” ว่า พรรคลุงป้อมกับพรรคลุงตู่ใครจะได้ ส.ส.มากกว่ากัน รัฐธรรมนูญดีไซน์มาเพื่อ “ลุงตู่” มากกว่าลุงป้อม แต่เรื่องอย่างนี้ประมาทไม่ได้ ในสนามเลือกตั้ง ใครปรับตัวเข้ากับระบบเลือกตั้งแบบไทยๆ ได้เร็วกว่า คนนั้นก็ชนะไป

●...ยืนยันมาจาก “เลขาฯกกต. แสง บุญมี” ระบบ ECT Report จะแก้ปัญหาทุกอย่างที่เคยเกิดเมื่อปี 2562 ประชาชนก็จะได้รับทราบ “ผลคะแนน” ที่ถูกต้อง รวดเร็ว ก็ต้องหวังว่า ภายใต้ “กกต.” ชุดนี้ และกติกาเลือกตั้งที่แฟร์มากขึ้น คงไม่ต้อง “นั่งรอ-นอนรอ” ผลเลือกตั้งกันยาวๆ แบบปี 2562 กันอีก

●...แรมรุ่ง วรวิธ รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานเปิดประชุมสัมมนาหัวข้อ Doing. Good. Index. (DGI)-Working Together Towards Sustainability for Thailand's Social Sector โดยมีวิทยาลัยโลกคดีศึกษา ธรรมศาสตร์ และ Center of Asian Philanthropy and Society (CAPS) ร่วมเป็นเจ้าภาพ วันที่ 13 ก.พ.2566 เวลา 10.00 น. ณ ห้อง LA.107-108 ชั้น 1 คณะศิลปศาสตร์ มธ. ทำพระจันทร์ สอบถามโทร 06-3227-6259

กาแฟป่า